



EDÍCIA
SLOVENSKEJ
LEKÁRSKEJ
KNIŽNICE

InfoMedLib

Bulletin Slovenskej lekárskej knižnice

1 2010
Ročník 11



OBSAH

[Lekárske knižnice v SR v číslach](#) 4

INFORMÁCIE ZO SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ KNIŽNICE

PhDr. Marta Žilová
[Kedy skončí priestorová odysea SILK ?](#) 22

Oľga Harváňková
[Ako sa z modrého stalo biele snívanie z neba](#) 25

PhDr. Marta Žilová - Marta Weissová
[Zmeny v redakčnej rade bulletinu InfoMedLib](#) 33

Marta Weissová
[Klimatické zmeny a zdravie](#) 35

PRÍSPEVKY ZO SIETE LEKÁRSKÝCH KNIŽNÍC

Mgr. Ľubica Korgová
[Stručný prieskum etických postojov knižnično – informačných pracovníkov](#) 36

PhDr. Marta Žilová - Marta Weissová
[Personálne zmeny v lekárske knižniciach](#) 42

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Marta Weissová
[Prof. MUDr. František Makai, DrSc.](#) 45

Z ODBORNEJ TLAČE

Marta Weissová

[Anotovaný výber zo slovenskej a českej odbornej tlače](#) 50

[JUBILEÁ PRACOVNÍKOV KNIŽNÍC](#) 53

AKTUALITY

Bc. Edita Vališová

[Projekt BiblioHelp aneb „Léčba knihou!](#) 55

[Vznik klubu lékařských knihnic při SKIP](#) 59

[Valné zhromaždenie SKIP](#) 59

Ľudmila Grossová

[Slovar G.T.G. – MEDCLUB](#) 61

[TERMINOLOGICKÉ OKIENKO](#) 64

Lekárske knižnice v Slovenskej republike v číslach

Lekárske knižnice ako špecifické knižnično – informačné pracoviská zohrávajú pri ďalšom vzdelávaní lekárov, zdravotníckych pracovníkov a študentov nezastupiteľnú a stále aktuálnu úlohu.. Ich cieľom a poslaním je sprístupňovanie odborných zdravotníckych informácií a poskytovanie knižnično – informačných služieb odbornej zdravotníckej verejnosti využívaním moderných informačných technológií. Každoročné výstupy zo štatistického zisťovania sú však dôkazom, že nie všetci zriaďovatelia zdravotníckych zariadení chápu dôležitosť a význam vzdelávania, ktoré by mali poskytovať lekárske knižnice ako špeciálne knižnice so špecializovaným knižničným fondom (§ 11, Zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach).

Slovenská lekárska knižnica ako metodické a štatistické pracovisko systému lekárske knižníc v zmysle Zákona o štatistike č. 540/2001 Z. z. vykonala štatistické výkazníctvo za rok 2009. Ročné výkazy o knižnici sa spracovali v elektronickej forme na internetovej stránke Ministerstva kultúry SR (<http://registerkultury.gov.sk>).

Slovenská lekárska knižnica zisťovala štatistické údaje lekárske knižníc aj *Ročným výkazom (čiastkovým) o lekárskej knižnici*.

Štatistické ukazovatele lekárske knižníc v SR sa vyhodnotili podľa typu zdravotníckych zariadení nasledovne:

Slovenská lekárska knižnica	1
knižnice špecializovaných zdravotníckych zariadení	7
knižnice fakultných nemocníc	15
knižnice nemocníc s poliklinikou	33
knižnice polikliník	2
knižnice psychiatrických nemocníc a liečební	6
knižnice ústavov TBC a respiračných chorôb	4
knižnice regionálnych úradov verejného zdravotníctva	12
knižnice slovenských liečebných kúpeľov	10

Za rok 2009 vykázalo činnosť spolu **90 lekárskeho knižníc**, spolu so Slovenskou lekárskou knižnicou v Bratislave. V porovnaní s rokom 2008 (98) je pokles o 8 lekárskeho knižníc, z ktorého počtu bolo zrušených 7 knižníc, 1 knižnica (Univerzitná knižnica Slovenskej zdravotníckej univerzity) bola na základe rozhodnutia Ministerstva kultúry SR preradená do siete akademických knižníc.

Lekárske knižnice boli zrušené v nasledovných zdravotníckych zariadeniach:

Biotika Slovenská Ľupča, a. s.
Nemocnica A. Leňa Humenné, n. o.
Nemocnica s poliklinikou Medzilaborce, n. o.
Mestská nemocnica s poliklinikou
prof. Dr. Korca Zlaté Moravce
Špecializovaná nemocnica respiračných chorôb
Poprad– Kvetnica
Kúpele Brusno, a. s.
Slovenské liečebné kúpele Rajecké Teplice, a. s.

V porovnaní s rokom 2008 sa znížil počet stagnujúcich knižníc. Nasledovné knižnice zdravotníckych zariadení, ktoré v roku 2009 nevykázali žiadne výpožičky ani používateľov (12) sa v rámci elektronického spracovávania na internetovej stránke Ministerstva kultúry SR (<http://registerkultury.gov.sk>) definovali ako stagnujúce:

- Pro Vitae n. o. Všeobecná nemocnica Gelnica
- Všeobecná nemocnica, n. o. Hnúšťa
- Nemocnica A. Wintera, n. o. Piešťany
- Nemocnica arm. generála L. Svobodu, n. o. Svidník
- Nemocnica, a. s. Poprad
- Poliklinika, n. o. Sabinov
- Poliklinika, n. o. Senica
- Sanatórium Dr. Guhra, n. o. Tatranská Polianka
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov
- Kúpele, a. s. Lučivná
- Prírodné liečebné kúpele, a. s. Smrdáky
- Kúpele, a. s. Trenčianske Teplice

V elektronickej forme spracovali ročný výkaz pracovníci 31 lekárskech knižníc, t. j. 34,83 % z nasledovných zdravotníckych zariadení :

- FN Košice
- FN Nitra
- FN ÚVN Ružomberok
- FN Trnava
- DFNSP Bratislava
- NEDU Ľubochňa
- NsP Bojnice
- NsP, n. o. Brezno
- Pro Vitae, n. o. Gelnica
- NsP Š. Kukuru, a. s. Michalovce
- Nemocnica A. Wintera, n. o. Piešťany
- Nemocnica, a. s. Poprad
- NsP Považská Bystrica
- Ľubovnianska nemocnica, n. o. Stará Ľubovňa
- Nemocnica Topoľčany
- NsP Trebišov
- NsP Trstená
- Vranovská nemocnica, n. o. Vranov n/Topľou
- NsP Vaše zdravie, n. o. Zvolen
- Nemocnice a polikliniky, n. o. Žiar n/Hronom
- Poliklinika, n. o. Senica
- Psychiatrická nemocnica Pezinok
- ÚVZ SR Bratislava
- RÚVZ Banská Bystrica
- RÚVZ Levice
- RÚVZ Považská Bystrica
- RÚVZ Rimavská Sobota
- RÚVZ Trnava
- RÚVZ Žiar n/Hronom
- Kúpele Nimnica
- Kúpele Lúčky

Pracovníci ostatných lekárskejších knižníc v počte 58 vyplnili ročný výkaz v tlačenej forme.

Lekárske knižnice zdravotníckych zariadení vykázali pacientske knižnice v počte **153**. Tieto boli v ročnom výkaze o knižnici KULT (MK SR) 10-01 vykázané ako pobočky. Počet knižničných jednotiek, výpožičiek a používateľov pacientskejších knižníc je vykázaný v súhrnnom sumáre za všetky lekárske knižnice v SR.

KNIŽNIČNÝ FOND

Knižničné dokumenty lekárskejších knižníc boli vykázané v počte **706 400** knižničných jednotiek (k. j.) – index poklesu 90,17 (bez Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave). Prírastky knižničných dokumentov s indexom poklesu 51,91 sa vykázali v počte **3630** z toho:

▪ prírastky kúpou	67,68 %
▪ prírastky darom	32,17 %
▪ prírastky výmenou	0,00 %
▪ prírastky bezodplatným prevodom	0,15 %

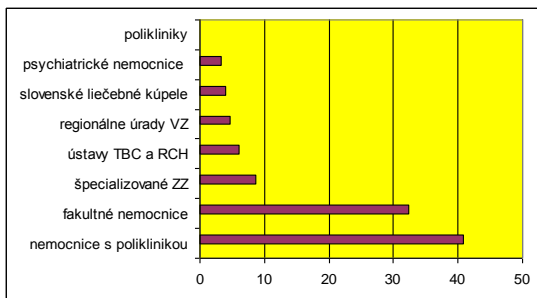
V porovnaní s rokom 2008 je vykázaný pokles všetkejších prírastkov o 3362 k. j. Prírastky v reálnych číslach:

▪ prírastky kúpou	2457
▪ prírastky darom	1168
▪ prírastky výmenou	0
▪ prírastky bezodplatným prevodom	5

Z počtu 706 400 knižničných dokumentov tvorí fond pacientskejších knižníc 81 230 k. j. t. j. 11,49 % z celkovéjšo počtu knižničných dokumentov vykázanejších lekárskejších knižnicami.

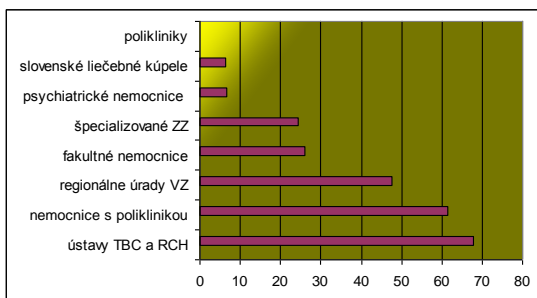
Pokles knižničnéjšo fondu tvoria úbytky v počte **9434 k. j.** (najvyšší počet vykázali lekárske knižnice fakultnéjšo nemocníc – 4915) a fondy zrušenéjšo lekárskejších knižníc.

Podiel knižničného fondu v jednotlivých typoch lekárskejších knižníc



- nemocnice s poliklinikou (33) 40,87 %
- fakultné nemocnice (15) 32,36 %
- špecializované zdravotnícke zariadenia (7) 8,68 %
- ústavy TBC a RCH (4) 6,00 %
- regionálne úrady verejného zdravotníctva (12) 4,66 %
- slovenské liečebné kúpele (10) 3,91 %
- psychiatrické nemocnice a liečebne (6) 3,28 %
- polikliniky (2) 0,24 %

Počet knižničných jednotiek na 1 používateľa lekárskej knižnice



- ústavy TBC a RCH (4) 67,78
- nemocnice s poliklinikou (33) 61,53

- regionálne úrady verejného zdravotníctva (12) 47,58
- fakultné nemocnice (15) 26,00
- špecializované zdravotnícke zariadenia (7) 24,47
- psychiatrické nemocnice a liečebne (6) 6,61
- slovenské liečebné kúpele (10) 6,28
- polikliniky (2) 0,00

Priemerný počet knižničných jednotiek na 1 používateľa knižnice zdravotníckeho zariadenia 28,01 k. j.

Lekárske knižnice odoberali celkom **1894** titulov periodík v porovnaní s rokom 2008 je vykázaný pokles o 326 titulov periodík – index 85,31. Z celkového počtu odoberaných titulov periodík zahraničné periodiká sa vykázali v počte **858**, o 135 menej ako v roku 2008 – index 86,40.

Na základe údajov zo *Zoznamu zahraničných biomedicínskych časopisov dochádzajúcich do SR v roku 2009* uvádzame tituly najviac objednávaných titulov v lekárskejších knižniciach:

Acta chirurgiae orthopaedicae et traumatologiae
Anesteziologie a intenzivní medicína
Časopis lékařů českých
Česká – slovenská farmácie
Česká a slovenská gastroenterologie a hepatologie
Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie
Česká-slovenská psychiatrie
Česká gynekologie
Česká radiologie
Česká revmatologie
Česko-slovenská dermatologie
Česko-slovenská pediatrie
Československá psychologie
Epidemiologie, mikrobiologie, imunologie
Klinická biochemie a metabolismus
Klinická onkologie
Praktický lékař

Remedia

Rozhledy v chirurgii

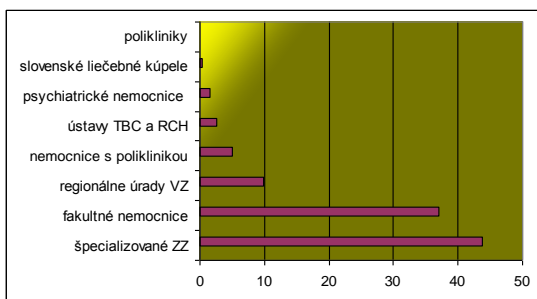
Vnitřní lékařství

American journal of obstetrics and gynecology

American journal of obstetrics and gynecology

Circulation
New england journal of medicine

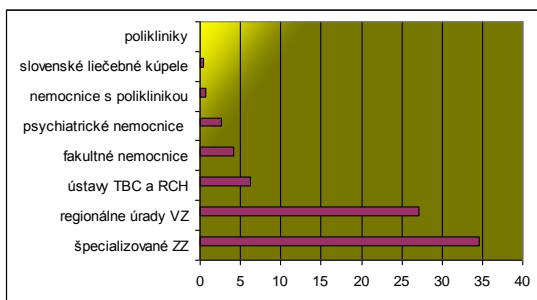
Čerpanie finančných prostriedkov na nákup knižničných dokumentov



- špecializované zdravotnícke zariadenia(7) 43,73 %
- fakultné nemocnice (15) 37,06 %
- regionálne úrady verejného zdravotníctva(12) 9,90 %
- nemocnice s poliklinikou(33) 5,03 %
- ústavy TBC a RCH (4) 2,54 %
- psychiatrické nemocnice a liečebne (6) 1,48 %
- slovenské liečebné kúpele (10) 0,26 %
- polikliniky(2) 0,00 %

Na nákup knižničných dokumentov, vrátane periodík sa vynaložili finančné prostriedky v objeme **247 441,81 €** – index 67,07 čo v porovnaní s rokom 2009 predstavuje pokles o **121 441,87 €** .

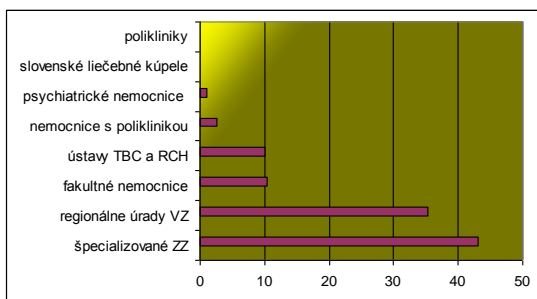
Nákup k. j. v € na 1 zamestnanca v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení



- špecializované zdravotnícke zariadenia(7) 34,65
- regionálne úrady verejného zdravotníctva 27,06
 - ústavy TBC a RCH 6,21
 - fakultné nemocnice 4,15
 - psychiatrické nemocnice a liečebne 2,67
 - nemocnice s poliklinikou 0,72
 - slovenské liečebné kúpele 0,38
 - polikliniky 0,00

*Priemer nákupu k. j. na 1 zamestnanca zdravotníckeho zariadenia
5,22 €.*

Nákup k. j. v € na používateľa v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení



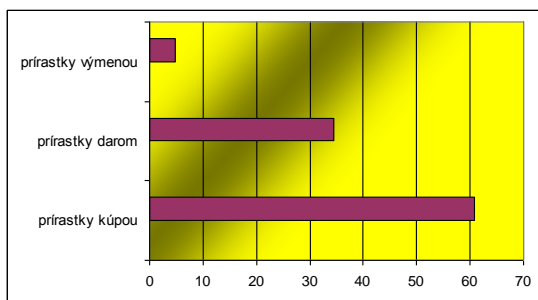
▪ špecializované zdravotnícke zariadenia (7)	43,12
▪ regionálne úrady verejného zdravotníctva (12)	35,35
▪ fakultné nemocnice (15)	10,41
▪ ústavy TBC a RCH (4)	10,06
▪ nemocnice s poliklinikou (33)	2,65
▪ psychiatrické nemocnice a liečebne (6)	1,04
▪ slovenské liečebné kúpele (12)	0,12
▪ polikliniky(2)	0,00

Priemer nákupu k. j. na 1 používateľa lekárskej knižnice 9,81 €.

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vykázala za rok 2009 celkom **146 270 k. j.** – index nárastu **102,66**. Z celkového počtu prírastkov **3792 k. j.** – index nárastu **157,54** činili prírastky kúpou 2306 k. j. – index nárastu **174,69**.

Z celkového počtu prírastkov k. j. činili:

▪ prírastky kúpou	60,83 %
▪ prírastky darom	34,38 %
▪ prírastky výmenou	4,79 %



Priemer knižničných jednotiek na 1 používateľa knižnice 118,91 k. j.

Počet titulov **262** dochádzajúcich periodík sa v porovnaní s rokom 2008 zvýšil o 4 časopisy, z počtu odoberaných periodík bolo **148** titulov zahraničných periodík – 56,48 %.

Na nákup knižničných jednotiek sa vynaložili finančné prostriedky v objeme **100 634,84 €** – index poklesu 81,46 čo v porovnaní s rokom 2008 predstavuje pokles o **22 892,77 €**. V nákupe k. j. na 1 používateľa sa dosiahlo **81,81 €**.

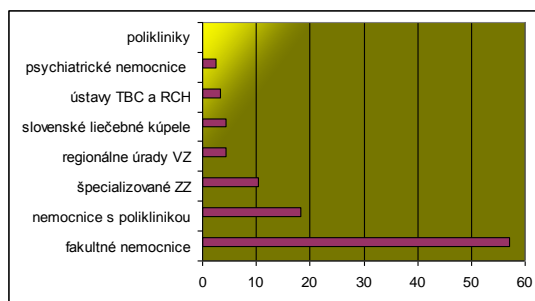
Porovnávajúc index nárastu prírastkov k. j. a indexu poklesu finančných prostriedkov na nákup literatúry je potrebné vysvetliť, že zaevidovaním periodík do prírastkových zoznamov za akvizičné obdobie rokov 1999 – 2001 k. j. (2592 k. j.) je prírastok vyšší ako čiastka finančných prostriedkov vynaložených na nákup k. j.

KNIŽNIČNÉ SLUŽBY / POUŽÍVATELIA

V uplynulom roku vykázali lekárske knižnice v SR celkom **292 254** výpožičiek, s indexom 91,24 je v počte výpožičiek zaznamenaný pokles o 28 059.

Z celkového počtu výpožičiek vykázali lekárske knižnice v rámci patientskych knižníc 19 431 výpožičiek, čo predstavuje 6,64 % z celkového počtu výpožičiek vykázaných lekáorskými knižnicami v SR.

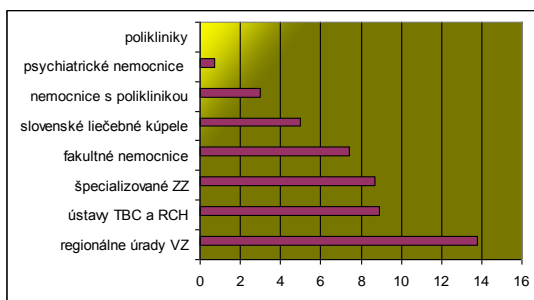
% výpožičiek z celkového počtu v jednotlivých typoch lekáorských knižníc



- fakultné nemocnice (15) 57,09 %
- nemocnice s poliklinikou (33) 18,19 %
- špecializované zdravotnícke zariadenia(7) 10,31 %

- regionálne úrady verejného zdravotníctva(12) 4,26 %
- slovenské liečebné kúpele (10) 4,26 %
- ústavy TBC a RCH (4) 3,34 %
- psychiatrické nemocnice a liečebne (2,55 %
- polikliniky (2) 0,00 %

Počet výpožičiek na 1 zamestnanca v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení

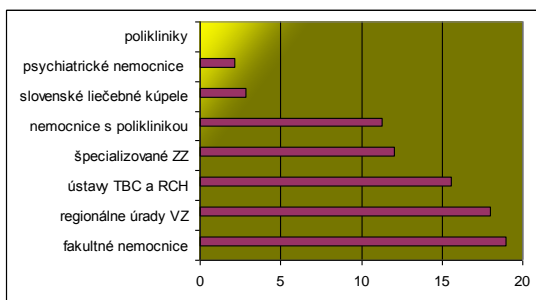


- regionálne úrady verejného zdravotníctva (12) 13,76
- ústavy TBC a RCH (4) 8,89
- špecializované zdravotnícke zariadenia (7) 8,67
- fakultné nemocnice (15) 7,44
- slovenské liečebné kúpele (10) 4,98
- nemocnice s poliklinikou (33) 3,01
- psychiatrické nemocnice a liečebne (6) 0,74
- polikliniky 0,00

Priemer výpožičiek na 1 zamestnanca zdravotníckeho zariadenia 5,77.

Prepočet výpožičiek na 1 zamestnanca je vykázaný bez výpožičiek patientskych knižníc.

Počet výpožičiek na 1 používateľa lekárskej knižnice v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení



- fakultné nemocnice (15) 18,97
- regionálne úrady verejného zdravotníctva (12) 17,98
- ústavy TBC a RCH (4) 15,59
- špecializované zdravotnícke zariadenia (7) 12,03
- nemocnice s poliklinikou (33) 11,31
- slovenské liečebné kúpele (10) 2,83
- psychiatrické nemocnice a liečebne (6) 2,13
- polikliniky (2) 0,00

*Priemer výpožičiek na 1 používateľa lekárskej knižnice **11,59**.*

Z celkového počtu výpožičiek tvorili:

- monografie a špeciálne dokumenty 55,20 %
- výpožičky periodík 44,80 %

Prezenčné výpožičky sa vykázali v počte 133 786 – 45,77 %.

Prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) sa realizovalo celkom **8091** výpožičiek – s indexom 75,74 je to pokles o 2517 výpožičiek.

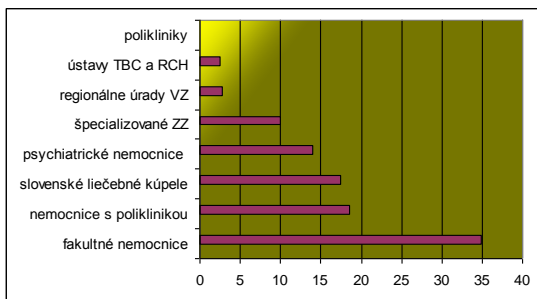
Prostredníctvom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS) sa zrealizovali výpožičky v počte **1817** – index 139,76 nárast o 517 výpožičiek.

Lekárske knižnice vypracovali spolu **2579** rešerší – index 74,08 v porovnaní s rokom 2008 pokles o 902.

Najväčší počet rešerší vyhotovili lekárske knižnice fakultných nemocníc – 1042 a špecializovaných zdravotníckych zariadení – 717. Ani jednu rešerš nevypracovali lekárske knižnice polikliník, psychiatrických liečební a slovenských liečebných kúpeľov.

Za rok 2009 vykázali lekárske knižnice spolu **25 214** registrovaných používateľov – s indexom 98,43 čo je pokles o 400 používateľov. Z tohto počtu vykázali pacientske knižnice 7563 používateľov, čo predstavuje – 29,99 % z celkového počtu registrovaných používateľov vykázaných lekáarskymi knižnicami v SR..

% používateľov z celkového počtu v jednotlivých typoch lekáarskych knižníc



- fakultné nemocnice (15) 34,87 %
- nemocnice s poliklinikou (33) 18,60 %
- slovenské liečebné kúpele (10) 17,43 %
- psychiatrické nemocnice a liečebne (6) 13,92 %
- špecializované zdravotnícke zariadenia (7) 9,94 %
- regionálne úrady verejného zdravotníctva (12) 2,75 %
- ústavy TBC a RCH (4) 2,49 %
- polikliniky(2) 0,00 %

Z celkového počtu zamestnancov zdravotníckych zariadení 47 236,34 bolo registrovaných 17 651 používateľov (bez používateľov patientskych knižníc) čo predstavuje 37,36 %.

Návštevníci lekárske knižnice s indexom 86,00 sa vykázali v počte **69 914**, v porovnaní s rokom 2008 je to pokles o 11 380 návštevníkov.

Priestory knižníc, počet študovní:

- počet študovní a čítární 61
- počet miest v študovniach a čítárňach 840

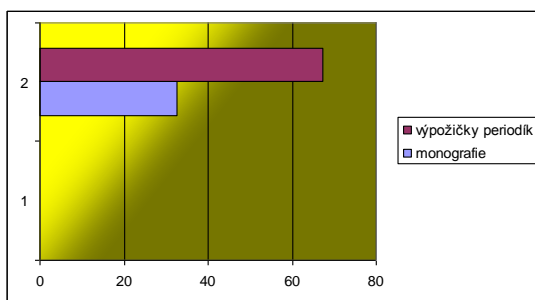
Lekárske knižnice zorganizovali pre používateľov spolu **38** vzdelávacích kultúrno-spoločenských podujatí. V rámci edičnej činnosti spracovali a vydali **17** titulov materiálov.

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vykázala celkom **74 630** absenčných a prezenčných výpožičiek – index nárastu 107,40. Počet výpožičiek sa zvýšil o 5145. Nárast výpožičiek súvisí so zvyšujúcim sa počtom záznamov v databáze Články – Bibliographia medica Slovaca a jej využívaním, ako aj s poskytovaním služby RIOS (rýchla informačná obsahová služba).

Na 1 používateľa knižnice sa dosiahlo **60,67** výpožičiek.

Z celkového počtu výpožičiek tvorili:

- monografie 32,63 %
- výpožičky periodík 67,37 %



Z celkového počtu výpožičiek sa prezenčné výpožičky vykázali v počte **47 896** – 64,17 % z celkového počtu výpožičiek.

V uplynulom roku sa vyhotovilo celkom **2443** rešerší, pokles o 92 rešerší. Rešeršná služba bola poskytovaná z databáz budovaných v SILK – Bibliographia medica Slovaca (BMS) a Citačná databáza medicínskej literatúry (CiBaMed), databáz a licencovaných prístupov do voľne prístupných elektronických informačných zdrojov.

Knižnica umožňuje registráciu aj fyzickým osobám, ktoré nemajú trvalé alebo prechodné bydlisko v Bratislave.

Prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) sa realizovalo **1541** výpožičiek – index 78,66, pokles o 418 výpožičiek, prostredníctvom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS) sa realizovalo **114** výpožičiek – index 131,03, nárast o 27 výpožičiek.

Pri poskytovaní MVS sa v značnej miere využívajú plnotextové elektronické periodiká z databáz konzorcií, ktorých je knižnica členom, ako aj ďalšie dostupné informačné zdroje a databázy.

Okrem toho poskytuje SILK kolektívnym používateľom službu RIOS – rýchla informačná obsahová služba (na základe dvojstrannej zmluvy a ponukového zoznamu periodík) - obsahové stránky a plné texty článkov zahraničných biomedicínskych periodík, dochádzajúcich do SILK v bežnom roku.

V Slovenskej lekárskej knižnici bolo celkom zaregistrovaných **5547** používateľov, v roku 2009 sa zapísalo a preregistrovalo **1230** používateľov. Knižnicu navštívilo celkom 9566 používateľov.

Pre používateľov knižnice bolo poskytnutých **4027** registrovaných bibliografických a faktografických informácií.

V roku 2009 bola pre používateľov knižnice prístupná všeobecná študovňa s počtom 22 študijných miest. Z dôvodu priestorových úprav v budove NCZI bol fond študovne monografickej a učebnicovej literatúry a študovne Dokumentačného strediska SZO presťahovaný a včlenený do všeobecnej študovne.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Lekárske knižnice v SR

- počet osobných PC 82
 - z toho prístupných pre verejnosť 31
- počet PC s pripojením na internet 71
 - z toho prístupných pre verejnosť 27

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

- počet osobných PC 42
 - z toho prístupných pre verejnosť 10
- počet PC s pripojením na internet 42
 - z toho prístupných pre verejnosť 10

HOSPODÁRENIE/ ZAMESTNANCI

Z celkových nákladov na činnosť lekárske knižníc **886 216,03 €** sa na nákup knižničných fondov vynaložilo **247 441,81 €** - 27,92 %. S indexom 67,07 predstavuje pokles nákupu k. j. o 121 441,87 €. Mzdové náklady pracovníkov lekárske knižníc činili **453 619,65 €**.

Zamestnanci knižníc (prepočítaný stav) boli vykázaní v počte **58,20** – index 83,91. S vysokoškolským knihovníckym vzdelaním bolo vykázaných 10,90 zamestnancov, s iným vysokoškolským vzdelaním 9,36 zamestnancov. Zamestnanci so stredoškolským knihovníckym vzdelaním boli vykázaní v počte 23,69.

Počet pracovníkov v jednotlivých lekárskejších knižniciach

Počet prac. prep.stav	Lekárska knižnica zdravotníckeho zariadenia	Počet LK
3,44	FNsP Banská Bystrica	1
3	FN Trenčín, NÚRCH Piešťany, ŠÚKL Bratislava	3
2,83	FNsP Prešov	1
2	DFNsP Bratislava, FN Košice, FNsP Bratislava, Antolská, ÚVZ Bratislava FNsP Bratislava, Mickiewiczova, FNsP Nové Zámky, FNsP Žilina	7
1,6	RÚVZ Banská Bystrica	1
1	FN Martin, FN Nitra, FN Trnava, FN ÚVN Ružomberok FNsP Bratislava, Ružinov, FNsP ŠN Bratislava-Podunajské Biskupice NEDÚ Ľubochňa, NOU Bratislava, NRC Kováčová, NsP Bojnice NsP Čadca, NsP Myjava, OÚ sv. Alžbety Bratislava, PN Pezinok RÚVZ Košice, SÚSaCCH Bratislava, ŠÚD TBC Dolný Smokovec ÚTBC, PCH a HCH Vyšné Hágy	18
0,50 – 1,00	10 lekárskejších knižníc	10
0,30 - 0,50	2 lekárske knižnice	2
0,10 - 0,30	11 lekárskejších knižníc	11
0,01-0,10	5 lekárskejších knižníc	5
bez úväzku	30 lekárskejších knižníc	30
		89

Priemerný počet pracovníkov (prepočítaný stav) na 1 lekársku knižnicu – 0,65

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave na nákup knižničných dokumentov vynaložila celkom **100 634,84 €**. S indexom 81,46 v porovnaní s rokom 2008 je to pokles o **22 892,77 €**. Mzdové náklady činili **255 253,97 €** - index nárastu - **106,09**.

Zamestnanci knižnice (prepočítaný stav) boli vykázaní v počte **28,56** – index poklesu **93,36**. S vysokoškolským knihovníckym vzdelaním boli vykázaní 4 zamestnanci, s iným vysokoškolským vzdelaním 7,00 zamestnancov. Zamestnanci so stredoškolským knihovníckym vzdelaním boli vykázaní v počte 13.

Spracovala: Marta Weissová

KEDY SKONČÍ PRIESTOROVÁ ODYSEA SLOVENSKEJ LEKÁRSKEJ KNIŽNICE ?

K 60 výročiu založenia Slovenskej lekárskej knižnice

1. časť

PhDr. Marta Žilová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Ustavičné premiestňovanie pracovných a používateľských priestorov i sťahovanie knižničného fondu sa vinú celou históriou Slovenskej lekárskej knižnice. Väčšinou však nešlo o vylepšenie priestorovej situácie, ale o riešenie akútneho problému z dôvodu vypovedania zmlúv, havarijnej situácie a pod. Priestorové podmienky sú najcitlivejším miestom knižnice a za celých 60 rokov jej existencie sa takmer nezmenili. Všetko úsilie o získanie adekvátnych priestorov narážalo na nepochopenie zo strany zriaďovateľov knižnice .

1. Roky 1951 - 1973

Slovenská lekárska knižnica bola od svojho založenia 1. septembra 1951 umiestnená v prenajatých priestoroch, ktoré nezodpovedali kapacitným požiadavkám, dostupnosti ani technickej a hygienickej vybavenosti.

V prvých rokoch knižnica pôsobila v priestoroch Dekanátu LF UK na ploche asi 200 m²m². S pribúdajúcimi úlohami sa postupne rozrastala o ďalšie prenajaté priestory. V priebehu 20 rokov sa knižnica sťahovala v pravidelných intervaloch a v roku 1973 už sídlila na 6 miestach, ktoré boli roztrúsené po Bratislave a širokom okolí.

V dokumentoch spracovaných v roku 1973 sa uvádza, že v knižnici pracovalo 39 pracovníkov a SILK pôsobila na 754 m² m² prenajatej plochy:

1. ul. Čs. armády č. 52 Dekanát LF UK / riaditeľstvo, požičovňa a čítareň, výpožičný úsek, MVS, reprografický a prekladový úsek, skladové priestory/ 173 m²
2. ul. Čs. armády č. 17 / bibliografický a ekonomický úsek, odd. doplňovania a spracovávanía fondu, sklady – cirkevné priestory/ 107 m²
3. ul. Jiráskova, Univerzitná knižnica / výskumno-metodické oddelenie, sklady/ 30 m²

Knižničné sklady:

4. Mariánka – kostol / sklad SILK od roku 1961/ 322 m²
5. ul. Budovateľská 22 m²
6. ul. Kaštieľská 12, Prievoz 100 m²



Skladové priestory SILK v historickej kaplnke na dekanáte LF UK

Z celkovej plochy 754 m² boli sklady umiestnené na ploche 560 m² a pracovné a používateľské priestory tvorili 194 m². Používatelia SILK mali v čítárni k dispozícii 12 miest a dostupné boli 3 ročníky časopisov a fond učebnicovej literatúry.

V roku 1973 obsahoval knižničný fond SILK 92 091 k. j., ročný prírastok tvoril 7 500 k. j. a počet výpožičiek bol 60 000. Rozširovanie služieb a plnenie nových úloh SILK si vyžadovalo naliehavé riešenie predovšetkým priestorových podmienok.

V roku 1973 bol spracovaný dokument **Investičný zámer na výstavbu Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave** s plánovanou plochou 9 500 m² a investičným nákladom 48 344 000 Kčs. (cca 1 600 000 €). Investičný zámer však nebol nikdy zrealizovaný.

(Pokračovanie)

Prvá čítareň knižnice – zasadačka vedeckej rady Dekanátu LF UK



AKO SA Z MODRÉHO STALO BIELE SNÍVANIE Z NEBA

Oľga Harváňková, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Koncom roka 2008 sme v našej knižnici začali snívať sen o uložení nášho knižničného fondu pod jednu spoločnú strechu, ktorá by zodpovedala všetkým hygienickým, klimatizačným, bezpečnostným predpisom a normám pre uloženie literatúry.

Jedného chladného dňa nás dodávateľ firmy pozval na prehliadku haly do Rovinky, ktorú využíva Štátny ústav kontroly liečiv na uloženie svojho archívu. Samotné nadšenie z prehliadky nemalo konca kraja. Už sme videli celý náš fond pokope, spokojných používateľov, ktorí nebudú dva dni čakať na vybavenie svojich požiadaviek a spokojných zamestnancov vo vyhovujúcich pracovných priestoroch.



Objekt skladov v Rovinke

Začiatkom roka 2009 sme sa venovali príprave a spracovaniu podkladov pre dodávateľskú firmu. Po prepočte všetkých regálových polic s literatúrou v skladoch nám vyšlo zaujímavé číslo - 4435 bežných metrov, čo v súčasnosti predstavuje jednu tretinu cesty od sídla knižnice do Rovinky. Klasické knižné regály sme nahradili kompaktnými. Ešte pred sťahovaním sme robili prepočty umiestnenia fondu na regály, pripravovali náčrty uloženie fondu podľa

jednotlivých typov dokumentov, spracovávali požiadavky na hygienické, klimatizačné a bezpečnostné podmienky, robili plány sťahovania, dokonca sme si zakázali čerpať dovolenku v letných mesiacoch, na ktoré bolo naplánované sťahovanie. Vyzvali sme našich používateľov, aby nám vrátili vypožičanú literatúru na dobu počas sťahovania, študentom sme sľúbili, že od septembra si môžu vybrať učebnice na zimný semester. Niektorí knihy vrátili, aj študenti pochopili dôležitosť situácie a aj my sme nasľubovali toho veľa.

Ale, ale..., prešlo leto, aj jeseň a modré z neba strácalo na svojej intenzite. Hala stála, no aj naše sťahovanie, zo strany dodávateľa sa vždy niečo vyskytlo.

Konečne začiatkom decembra sa prišla predstaviť firma, ktorá sa mala podieľať na sťahovaní našej literatúry. Vytúžený deň prišiel 13. decembra 2009, kedy sme si po prvýkrát vyskúšali samotné sťahovanie - za účasti vedúcej odboru SILK, vedúcich oddelení a zamestnancov, ktorí mali na starosti sťahovanie, no a nechýbali ani časové stopky. Podľa našich predbežných odhadov malo byť sťahovanie ukončené v mesiacoch apríl až máj 2010.

Vianočné a novoročné sviatky sme strávili v kruhu rodiny, ktorú sme 7. januára vymenili za partiu „sťahovákov a náš knižničný fond“. A tu sa začal meniť náš sen z modrého na biele z neba. Počasie ako by mám hovoriť, mali ste si vybrať dovolenku v lete, teraz tu panujem ja, prvý z dvanástich mesiacikov. V decembri *chodí Maruška na jahody a v januári a februári sa sťahujú knižnice*? A malo pravdu.



Padal snežik bielučký, na polia a na lúčky, ale aj na nás

Cestu do skladovej haly z Bratislavy do Rovinky nám spestrovali srnky, sneženie a mráz a my sme sa márne tešili na teplé prístrešie nového knižničného skladu, pretože tam nefungovala klimatizácia ani voda, teplota vo vnútri bola často 0 C až +3 C a vonku -10 – 14 C, pracovná doba od 7.00 – 16.30 hod. Na čo sme sa nemohli sťažovať bol pravidelný prísun literatúry, ktorú bolo potrebné uložiť.

Počas sťahovania v okolí Bratislavy panovala krásna zima. Dokonca aj 13. februára (v sobotu), deň pred Valentínom nám naše srdiečka zohriala Zimná kráľovná.

Mali sme naplánované presťahovanie literatúry jedného z CO krytov v Bratislave. Zraz bol o 7.00 hod., boli sme tam všetci, okrem fujavice. Tá prišla neskôr. Prvá várka prešla v poriadku, druhá robila drahoty a tretia ... Auto zapadlo do závejov. No jedna radosť. Ešte že sme v piatok upiekli koláč, v skladoch uvarili kávu a čaj a čakali sme. Spojenie medzi Rovinkou, vodičom a Bratislavou fungovalo cez mobily nasledovne : už sme pred Rovinkou ale v záveji, už sme v Rovinke, už sa vraciame späť, zapadli sme asi neprídeme, už ideme. Počas týchto telefonátov partia „sťahovákov“ vynášala plné prepravky kníh raz hore, potom opäť dole do skladu. Opakovalo sa to trikrát. Napokon nám vodič zavolať, že asi neprejde. V tomto sklade sme to teda vzdali a presunuli sa do ďalšieho skladu v priestoroch CO krytu. Opäť sa ozval mobil „podarilo sa - ideme do Bratislavy.



Vynášanie kníh zo skladu v CO kryte

To znamená návrat do prvého z CO krytov. Opakovalo sa to - prepravky opäť z CO krytu do vestibulu obytného domu, v ktorom bol náš knižničný sklad. Myslím si, že najväčšiu radosť z tohto dňa mali naše knihy. Nosili sa hore dole. Po ostatnej várke vodič zahlásil, pre dnes končíme. V ďalších dňoch sa zima utišila a sťahovanie pokračovalo až do jeho ukončenia.

Po presťahovaní fondu a uvoľnení regálov vo veľkom a malom sklade v Tomášove, a dvoch bratislavských skladoch (CO kryty) sme rozbehli „humanitárnu pomoc“ pre lekárske knižnice - *odpredaj klasických kovových knižničných regál (1 zostava) za 1 €.*



Rozobraté kovové regály pripravené na odpredaj za “symbolickú” cenu 1,00 €

Prekvapil nás obrovský záujem a to nielen z odborných lekárskejších knižníc z rezortu MZ SR ale aj iných knižníc a organizácií.

Toto sú moje „úsmevné spomienky“ na sťahovanie knižničných fondov. Prosím berte to z humornej stránky. Pokračovanie príspevku je už len tvrdá realita.

Niekoľko zaujímavých údajov a čísiel z priebehu sťahovania:

Knižničné dokumenty do skladov v Rovinke boli presťahované zo skladov v objektoch

- telocvične TJ v Tomášove
- p. Vargovej v Tomášove
- krytu CO na Jelačičovej ulici
- v krytu CO na Kupeckého ul.

- skladu na Lazaretskej ul.

Rozpis podľa sťahovaných skladov	
sklady	police
Tomášov-sklad p. Vargovej	608
Tomášov-sklad TJ	3057
Jelačičova, Bratislava- kryt CO	254
Kupeckého, Bratislava-kryt CO	348
Lazaretská, Bratislava-sklad suterén	168
spolu	4 435

Prípravné práce:

- zadanie na vypracovanie hygienických, klimatizačných a bezpečnostných predpisov a noriem pre uloženie literatúry pre dodávateľa stavby
- označenie každej regálovej police príslušnou signatúrou a číslom
- vypracovanie logistiky sťahovania

Niekoľko štatistických čísiel:

- cca 140 000 k. j. presťahovaných knižničných dokumentov
- 1366 m² bývalých skladov knižnice
- 895 m² v novom sklade v Rovinke
- 17 pracovníkov SILK podieľajúcich sa na prípravných a realizačných prácach pri sťahovaní
- 596 odpracovaných hodín pri sťahovaní skladov, ukladaní literatúry v novom sklade
- 4435 bežných metrov presťahovaných polic
- 7. január 2010 - začiatok sťahovania
- február 2010 - ukončenie sťahovania

Záverom:

Sťahovanie knižničného fondu do nového skladu prebiehalo počas plnej prevádzky knižnice. *Červený koberec po jeho ukončení sme nenatiahli, tak ako sa to robí pri odovzdávaní Oskarov, ale i touto cestou chcem poďakovať všetkým mojim kolegyniam, ktoré vo veľkej miere prispeli k úspešnému priebehu sťahovania.*

Dodatok:

I keď knižničné fondy sú už dávno presťahované, stále nie sú vytvorené pracovné a bezpečnostné podmienky pre zamestnancov knižnice.

Sťahovanie dokumentov názorne:



Vedenie (knižnice a služobného auta) dohliada na sťahovanie





Knižničné sklady v Tomášove



Časopisy z Tomášova pripravené na ukladanie



Ukladanie dokumentov na kompaktné regály



Kompaktné regály a knižničné dokumenty v pohotovosti

Fotografická dokumentácia: Mgr. Eva Takáčová, PhDr. Marta Žilová,
RNDr. Mária Kreková

ZMENY V ČLENSTVE REDAKČNEJ RADY BULLETINU INFOMEDLIB

PhDr. Marta Žilová - Marta Weissová,
Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vydáva pre pracovníkov lekárskejších knižníc bulletin InfoMedLib, ktorý na svojich stránkach prináša príspevky o činnosti Slovenskej lekárskej knižnice ako i lekárskejších knižníc v SR. V rámci pravidelne uverejňovaných rubrik poskytuje aktuálne informácie z oblasti informačných technológií, knižnično-informačnej, vzdelávacej činnosti ako aj o súčasnom dianí v oblasti knihovníctva.

Redakčnú radu bulletinu tvoria zástupcovia lekárskejších a akademických knižníc. Úlohou členov redakčnej rady je pripravovať obsahovo kvalitný informačný bulletin, ktorý by mal byť nápomocný pracovníkom lekárskejších knižníc pri vykonávaní ich náročnej profesie. Členstvo v redakčnej rade je čestná funkcia, preto si veľmi vážime všetky kolegyne, ktoré sú ochotné aktívne sa podieľať na tvorbe bulletinu.

Je nám veľmi ľúto, že svoju činnosť na vlastnú žiadosť ukončili na prelome rokov 2009/2010 jej dlhoročné členky Mgr. Ľubica Korgová a Soňa Tomašových.

Mgr. Ľubica Korgová bola dlhoročnou členkou redakčnej rady bulletinu a našou spolupracovníčkou od roku 2001 a svoju činnosť ukončila v decembri 2009. Počas svojho pôsobenia v redakčnej rade patrila medzi najaktívnejšie členky s bohatou publikačnou činnosťou. Jej 13 príspevkov bolo zameraných predovšetkým na vzdelávanie knižničných pracovníkov, informačné technológie, evidenciu publikačnej činnosti, otázky etiky v knihovníckej profesii a pod.

Mgr. Ľubica Korgová pôsobila v lekárskej knižnici FN v Nitre od roku 1998 do konca roka 2009.

Pani Soňa Tomašových pôsobila ako členka redakčnej rady bulletinu od roku 2005 a o ukončenie členstva požiadala zo zdravotných dôvodov dňom 1. 5. 2010. Kreativita a tvorivé nápady p.

Tomašových boli obohatením pre redakčnú radu. Rovnakým obohatením boli jej odborné články z oblasti biblioterapie a muzikoterapie pre bulletin InfoMedLib. Týmto odborom sa venuje profesionálne ako psychoterapeutka popri vykonávaní funkcie vedúcej lekárskej knižnice Psychiatrickej nemocnice P. Pinela v Pezinku

Vedenie Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave a redakčná rada bulletinu InfoMedLib ďakuje členkám Mhr. Ľubici Korgovej a Soni Tomašových za úspešnú dlhoročnú spoluprácu, za aktívny prístup pri tvorbe bulletinu a za hodnotné odborné príspevky.

Ako malé poďakovanie našim dvom aktívnym členkám posielame Ďakovný list a knižný darček, ktorý sponzoruje Občianske združenie MEDLIB.



KLIMATICKÉ ZMENY A ZDRAVIE

Marta Weissová, Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Pod týmto názvom sa uskutočnilo podujatie Občianskeho združenia MEDLIB a Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave, ktoré bolo príspevkom ku Svetovému dňu zdravia 7. 4. 2010.

Fundovaná prednáška Ing. Kataríny Halzlovej z Úradu verejného zdravotníctva v Bratislave bola zameraná na klimatické zmeny a ich vplyv na zdravie. Poukázala na alarmujúce príklady v Európe v súvislosti s prenosom infekčných ochorení (kliešte, komáre), škodlivosti peľových alergénov, zvyšujúcich sa prípadov predčasných úmrtí v dôsledku letných horúčav, ako aj nárastu kardiovaskulárnych a respiračných ochorení a úmrtí ako dôsledku klimatických zmien. Prednáška Ing. Halzlovej mala veľmi dobrú odozvu u prítomných poslucháčov.



**STRUČNÝ PRIESKUM ETICKÝCH POSTOJOV
KNIŽNIČNO-INFORMAČNÝCH PRACOVNÍKOV**

Mgr. Ľubica Korgová

Vzťahy a rozdiely medzi etikou a profesionálnymi hodnotami sú dôležitými zložkami diskusie o etike v profesionálnej oblasti. Etický kódex odráža snahy profesionálnych asociácií a konkrétnych organizácií zdokumentovať a vydiskutovať princípy vedenia práce v tejto v oblasti. Knižnično-informační pracovníci sú v každodennej praxi vystavení etickým dilemám a spôsobu ich riešenia. Práve v tejto oblasti by mal byť určujúcim pravidlom etický kódex. Kým podľa najnovších štatistík ALA 156 krajín sveta má prijatý kódex knižnično-informačného pracovníka, na Slovensku je ešte stále iba v štádiu návrhu. Nám najbližší a najznámejší je etický kódex českého knihovníka.

V tomto príspevku by som sa chcela podeliť o poznatky získané dotazníkovým prieskumom v slovenských lekárskech (odpovedalo 25 respondentov) a akademických knižniciach (12 respondentov). Dotazník bol zameraný na názory knihovníkov na svoju prácu, postoje zriaďovateľov knižníc k ich existencii, vzdelávaniu pracovníkov a tiež nás zaujímala pracovná klíma v knižniciach a prejavy používateľov voči knihovníkom.

Prvou otázkou sa zisťovalo, nakoľko sú knihovníci aj napriek skutočnosti, že nie je prijatý etický kódex slovenského knihovníka, oboznámení so skutočnosťou, že etický kódex napríklad českého knihovníka existuje. Etický kódex napomáha pri riešení častých problematických otázok na pracovisku či už vo vzťahu knihovníka k používateľovi, rozsahu poskytovaných služieb alebo vzťahoch knihovníkov navzájom. Nad výsledkom by sa mali zodpovední

pracovníci zamyslieť a vytvoriť aspoň podľa vzoru českého knihovníka interný etický kódex pracoviska.

1. Boli ste oboznámení s etickým kódexom knihovníka?

- | | |
|--------|----|
| a) áno | 20 |
| b) nie | 17 |

V ďalšej otázke nás zaujímalo, aké správanie používateľov sa najčastejšie vyskytuje v knižnici. Je nepríjemné, keď si používateľ rieši svoju zlú náladu na druhom, neakceptuje to, že dokumenty musia slúžiť aj iným, prejavuje agresivitu a drzosť. Často sa stretávame s používateľmi, ktorí prídu na poslednú chvíľu a žiadajú dokumenty ihneď, nechcú akceptovať fakt, že aj v dobe internetu na zabezpečenie materiálov je potrebný určitý čas, ktorý sa knihovníci snažia skrátiť na minimum v snahe čo najskôr zabezpečiť používateľovi požadované materiály. Ničenie dokumentov používateľmi je jav veľmi častý, neprimerané xeroxovanie častí dokumentov, vytrhnutie strán a najčastejšie sa pod ničenie dokumentov podpisuje robenie si poznámok do kníh a podčiarkovanie. Pri každej výpožičke by mal knihovník upozorniť používateľa, že kniha je nová a do nej sa nerobia poznámky a nepodčiarkuje sa. Sankcie za takto poškodenú knihu by mohli byť zapracované do interného knižničného poriadku. Vyžaduje to síce viac práce pri vypožičiavaní a pri preberaní dokumentov, ale námaha sa vráti v predĺžení životnosti dokumentu.

2. Uved'te, s akými najčastejšími neetickými prejavmi používateľov sa vo svojej práci stretávate?

- | | |
|---|----|
| a) agresivita | 2 |
| b) drzosť | 14 |
| c) neochota prispôbiť sa knižničnému poriadku | 21 |
| d) ničenie dokumentov | 21 |
| e) neprimerané správanie sa k ostatným používateľom | 3 |
| f) neakceptovanie technických a časových možností | 13 |

V tejto súvislosti musíme spomenúť aj skutočnosť, že knihovník vo svojej práci je konfrontovaný s etickými aspektami, výchovou používateľov a neprosociálnym správaním používateľa na druhej strane, ak tento druh správania nenazveme práve egoizmom. Na ilustráciu nastoleného problému etických dilem knihovníka uvádzame iba niektoré príklady z dennej praxe:

Používateľ si požičiava dve rôzne vydania toho istého titulu. Knihovník stojí pred dilemou, či požičať obe knihy: služba používateľovi, jeho právo na prístup k informáciám, alebo nepožičať, pretože neskôr, keď príde ďalší používateľ, už nebude mať na polici žiadny titul. Proti sebe stojí príkaz služby používateľovi, splnenie jeho nárokov, na druhej strane zase vedomie, že pre iného používateľa dokument už nebude.

Požičať dokument, o ktorom sa používateľ vyjadril, že ho chce skopírovať. Proti sebe stojí služba používateľovi, voľný prístup k informáciám a ochrana autorských práv. Tu môžeme iba upozorniť používateľa, že existuje aj niečo také ako ochrana autorských práv a zákaz rozmnožovania celého diela.

3. Prípadné konflikty s používateľmi riešite:

- | | | |
|----|--|----|
| a) | dvakrát sa nadýchnem a vysvetľujem ďalej | 27 |
| b) | zavolám nadriadeného pracovníka | 11 |
| c) | reagujem v podobnom štýle | 2 |

Odpovede na tretiu otázku a) 27 odpovedí nám predstavujú knihovníka telom a srdcom, trpezlivého človeka, ktorý sa vyhýba konfliktným situáciám a všetko sa snaží vyriešiť pokojnou cestou v prospech používateľa. Až keď naša snaha a pokoj nevedú k spokojnosti, je pozývaný na vyriešenie konfliktu s používateľom nadriadený pracovník.

4. Každý človek je rád, ak za svoju prácu dostane pochvalu. Stretávate sa vo svojej práci aj s kladnou spätnou väzbou (podĎakovaním, pochvalou)?

- | | | |
|----|---------|----|
| a) | často | 16 |
| b) | niekedy | 21 |

c) ešte sa mi to nestalo 0

Pomáhajúce profesie, ku ktorým patria aj knihovníci, vždy vyžadujú vysoké odborné nasadenie do odbornej práce a sebakritické polozenie si otázky, či sme spravili alebo robíme všetko, čo je v našich schopnostiach. Nadšenie ani altruizmus, snaha pomôcť alebo niečo spraviť pre druhých nie sú a nemôžu byť trvalým zdrojom sily. Potrebujú rovnováhu brania a dávania, inak hrozí riziko vyhorenia (burn out syndrome).

Je pozitívnym faktom, že sa nájdu používatelia, ktorí si všímajú aj prácu knihovníka a nejakým spôsobom prejavia poďakovanie za poskytnuté služby a ochotu. Tu by som uviedla fakty z iného prieskumu, v ktorom sme u používateľov zisťovali, ako hodnotia postoje knihovníkov. Až 89 % používateľov bolo spokojných s prístupom knihovníka. Ako dôvody k spokojnosti uviedli:

a)	ochota	73%
b)	pomoc pri orientácii vo fonde	55%
c)	snaha pomáhať	62%
d)	slušné správanie	51%
e)	dôveru k pracovníkom a ich znalostiam	20%
f)	schopnosť pohotovo reagovať	33%
g)	odbornú zdatnosť	45%

5. Knižnično-informační pracovníci sú málo finančne ohodnotení. V práci zotrúvate pretože:

a)	vám vyhovuje pomáhať iným	16
b)	máte možnosť sebarealizácie	12
c)	práca nie je monotónna, ale je v nej stále niečo iné	24
d)	nemám inú možnosť zamestnania	1

V tejto otázke sa knihovníci prejavili ako správni ľudia na správnom mieste, ich práca nie je iba povoláním, ale poslaním. 16 odpovedí, že si najviac cenia možnosť pomáhať iným, je vyjadrením altruizmu, empatie voči iným a snahou o čo najväčšie uspokojenie potrieb používateľov. 24 respondentov si na práci knihovníka váži možnosť

stretávať sa každý deň s inými požiadavkami, nárokmi, ktoré musí riešiť, práca nie je jednotvárna, ale podnetná. Táto skutočnosť dáva knihovníkovi možnosť pracovať na sebe, svojich znalostiach, nemôže zostať stáť na jednom mieste.

6. Ohodnot'te postoj vášho zriaďovateľa na potrebu existencie knižnice známkou ako v škole:

- | | | |
|----|----------------|----|
| a) | výborný | 3 |
| b) | chválitebný | 16 |
| c) | dobry | 18 |
| d) | nevyjadrili sa | 0 |

V postojoch zriaďovateľov voči existencii a práce knižnice je ešte čo zlepšovať, ako nám ukazujú odpovede respondentov. Ak sa zriaďovateľ nestotožní s myšlienkou, že knižnice pomáhajú nielen kmeňovým zamestnancom zvyšovať vedomostnú a vzdelanostnú úroveň a tým aj skvalitňovať prácu a tým následne zlepšovať meno zriaďovateľa, je veľmi malá šanca na rozvoj poskytovania modernejších a kvalitnejších služieb pracovníkov v pôsobnosti zriaďovateľa.

7. Podporuje Váš zamestnávateľ vaše vzdelávanie?

- | | | |
|----|----------------|----|
| a) | áno | 28 |
| b) | nie | 5 |
| c) | nevyjadrili sa | 4 |

Je potešujúce, že aj napriek súčasnej situácii sa nájdú zamestnávateľa, ktorí pochopili nevyhnutnosť existencie knižnice s neustále sa vzdelávajúcimi pracovníkmi. Knihovník musí byť vždy krok vpred pred používateľom. Je nevyhnutné, aby odborný pracovník nezaostal vo svojom vývoji a snažil sa svoj potenciál trvale rozširovať a prehĺbovať. Musí venovať pozornosť rozvoju svojich zručností, ale i výskumu a vývoju v odbore, v tomto je potrebná aj aktivita a podpora zriaďovateľa knižnice.

8. Ohodnoťte vzájomnú spoluprácu a pracovnú klímu na vašom pracovisku:

a)	výborný	11
b)	chválitebný	14
c)	dobrý	10
d)	nevyjadřili sa	2

25 respondentov ohodnotilo vzájomnú spoluprácu známku výborný alebo chválitebný. Dobré pracovné ovzdušie, kolektívna snaha ťahať za jeden povraz, príjemný kolektív spolupracovníkov, dobré medziľudské vzťahy založené na priateľstve a rovnakom ciele práce sa prejavujú aj na pracovných výsledkoch, radosti z práce a snahe podávať čo najlepšie výsledky. Vtedy je radosť chodiť do práce, čo určite vnímajú aj používatelia.

V tomto krátkom príspevku sme sa snažili pozrieť na knižnično-informačných pracovníkov z hľadiska etickej expertízy. V závere môžeme konštatovať, že v knižniciach pracujú ochotní a obetaví pracovníci, pre ktorých je ich práca poslaním, nie iba zdrojom príjmu. Do popredia vystupuje spoločenská zodpovednosť knižníc a knihovníkov v procese rozvoja vzdelanosti, technologického pokroku, výchovy a kultúry v tom najširšom zmysle. Nezanedbateľnou zostáva etická stránka knihovníckej práce nielen v kontexte knižnica – používateľ, ale aj vo vzťahu knižnično-informačných pracovníkov navzájom.



PERSONÁLNE ZMENY V LEKÁRSKYCH KNIŽNICIACH SR

PhDr. Marta Žilová – Marta Weissová,
Slovenská lekárska knižnica v Bratislave

Čoraz častejšie dochádza v lekárskejších knižniciach k personálnym zmenám, ktoré sú veľmi často vynútené rušením alebo výraznou redukciou a oklieštením činnosti lekárskejších knižníc. Straty sú o to väčšie ak ide o rušenie funkčných knižníc a z prostredia lekárskeho knihovníctva odchádzajú dlhoročné a odborne fundované kolegyne, ktoré sa zaslúžili nielen o rozvoj a profesionálny rast „svojich“ knižníc ale podieľali sa aj na knihovníckom živote v rámci Slovenska.

V závere roka 2009 a začiatkom roka 2010 odišli z miesta svojho pôsobiska dve dlhoročné pracovníčky lekárskejších knižníc Mgr. Ľubica Korgová a Mgr. Ľudmila Hrčková.

Mgr. Ľubica Korgová pôsobila v lekárskej knižnici Fakultnej nemocnice v Nitre od roku 1998 do konca roka 2009. Od začiatku systematicky a s mimoriadnym pracovným nasadením pretvárala knižnicu na profesionálne konkurencieschopné pracovisko, ktoré malo čo ponúknuť lekárom, zdravotníckym pracovníkom i študentom.



I napriek tomu, že v knižnici pracovala sama, okrem každodennej knihovníckej práce dokázala retrospektívne spracovať fond knižnice, zabezpečila napojenie na internet, skoorinovala fondy a činnosť patientskejších knižníc, poskytovala široké spektrum knižnično –

informačných služieb a aktívne sa podieľala na informačnom vzdelávaní študentov. Vysoko hodnotíme jej iniciatívu a aktivity pri organizovaní pracovných stretnutí lekárskejších knihovníkov v spolupráci so Slovenskou lekárskou knižnicou vo Fakultnej nemocnici v Nitre. Za účasti vedenia FN v Nitre organizačne zabezpečila tri ročníky *Nitrianskych seminárov*, ktoré mali tradične vysokú organizačnú a odbornú úroveň.

Mgr. Ľubica Korgová bola dlhoročnou členkou redakčnej rady bulletinu InfoMedlib od roku 2001, svoju činnosť v redakčnej rade ukončila v roku 2009. Počas svojho pôsobenia patrila medzi najaktívnejšie členky s bohatou publikačnou činnosťou

V roku 2009 úspešne ukončila štúdium odboru etickej expertízy a etického poradenstva na Filozofickej fakulte UKF v Nitre.

Mgr. Ľudmila Hrčková pôsobila v Odbornom informačnom stredisku – Lekárska knižnica Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch od roku 15. 2. 1984 do 31. 3. 2010.

Počas jej pôsobenia vybudovala z knižnice moderné knižnično – informačné centrum, ktoré poskytovalo základné, špeciálne ako aj nadštandardné služby pre interných a externých používateľov.



Rozvinula medziknižničnú výpožičnú službu, medzinárodnú medziknižničnú výpožičnú službu, spracovávanie rešerší, budovanie evidencie publikačnej činnosti, prístup k elektronickým informačným zdrojom, získavanie finančných prostriedkov na nákup medicínskej zahraničnej literatúry, vydavateľské aktivity pre ústav v oblasti lekárskejších vied, spoluprácu pri vydávaní odborného časopisu Rheumatológia. Oddelenie OIS – Lekárska knižnica zabezpečovalo aj

prekladateľsko - tlmočnicke služby a jazykovú korektúru. Veľký dôraz sa kládol na činnosť patientskej knižnice. Pre pacientov hospitalizovaných v NÚRCH knižnica v zmysle Knižničného poriadku poskytovala informačné a výpožičné služby. Patientska knižnica vykazovala každoročne prírastky knižničného fondu, ktorý sa budoval prevažne z darov od samotných pacientov.

Mgr. Ľudmila Hrčková vyvíjala aktivity aj v rámci občianskeho združenia Liga proti reumatizmu na Slovensku (LPRe SR) vo funkcii podpredsedníčky, kde sa aktívne zapájala do organizovania vzdelávacích podujatí, tlačových konferencií, benefičných predstavení a reprezentovala LPRe SR na domácich a zahraničných kongresoch a konferenciách. V rámci publikačnej činnosti participovala na vydaní knižiek a brožúrok pre pacientov a pôsobila ako šéfredaktorka časopisu Informačný bulletin.

***Vedenie Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave aj touto cestou
vyslovuje pod'akovanie Mgr. Ľubici Korgovej a Mgr. Ľudmile
Hrčkovej za ich aktivity a prácu pri budovaní lekárskejších knižníc
ako moderných knižnično – informačných centier, ako aj za
úspešnú spoluprácu so Slovenskou lekárskou knižnicou.***

Nie odchod – ale návrat...

sme zaznamenali vo Fakultnej nemocnici v Trenčíne, kde sa na zastupovanie Mgr. Márie Potančokovej, vedúcej lekárskej knižnice vrátila Mgr. Mária Petru. Teší nás, že i naďalej môže v lekárskej knižnici uplatňovať svoje dlhoročné odborné skúsenosti. Zároveň jej srdečne blahoželáme k významnému životnému jubileu, ktorého sa dožila v apríli t. r.

Srdečne blahoželáme aj Mgr. Márii Potančokovej k narodeniu syna Miška, želáme veľa zdravia a radosti z vyťaženeho dieťaťa.



VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Prof. MUDr. František Makai, DrSc.

*** 26. 5. 1933 - † 14. 11. 2009**



Prof. MUDr. František Makai, DrSc. sa narodil 26. 5. 1933 v Bratislave v rodine popredného bratislavského chirurga. Už od detstva bol vychovávaný k umeleckej a jazykovej všestrannosti a láske k svojmu rodnému mestu. MUDr. František Makai o sebe tvrdil, že mal v živote šťastie. Aj preto, že vyrastal v Bratislave. „*Stal som sa Prešporákom, telom i dušou, čo okrem iného znamenalo, že sa doma rozprávalo trojjazyčne – po slovensky, maďarsky a nemecky*“, vyznáva sa v knihe Spomienky ortopéda. Promovaný bol na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v roku 1957. V rokoch 1957-1960 pracoval na chirurgickom oddelení vtedajšieho KÚNZ Trnava pod vedením docenta Andreja Kuku. Po atestácii z chirurgie v roku 1960 nastúpil na I. ortopedickú kliniku v Bratislave vedenú profesorom Jánom Červeňanským, najprv ako sekundárny, neskôr ako ambulantný lekár. Od roku 1963 pracoval ako odborný asistent Katedry rekonštrukčnej chirurgie; od roku 1967 ako odborný asistent a tajomník Katedry ortopédie ILF na I. ortopedickej klinike. V roku 1968 obhájil titul CSc. a v roku 1983 bol habilitovaný za docenta. Vedecký titul DrSc. obhájil v októbri 1989. V rokoch 1987 - 1990 zastával miesto prednostu Kliniky ortopedickej chirurgie a vedúceho Katedry

ortopédie a telovýchovného lekárstva PU v Olomouci. V apríli 1990 na Karlovej univerzite v Prahe obdržal dekrét profesora ortopédie a traumatológie. V roku 1990 bol kolektívom lekárov I. ortopedickej kliniky pozvaný späť na materské pracovisko v Bratislave, kde sa stal prednostom. V rokoch 1989-2000 zastával funkciu hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva pre ortopédiu. Od roku 1990 do roku 2006 bol vedúcim Katedry ortopédie SZU a členom vedeckej rady LFUK.

Vedecky sa orientoval najmä na problematiku angiografie a lymfografie pri diagnostike nádorových ochorení končatín, publikoval prioritné poznatky o lymfatickom metastázovaní kostných nádorov. Predmetom jeho záujmu bolo aj komplexné riešenie problematiky traumatizmu u gerontov. Významné boli jeho aktivity v problematike operačnej liečby reumatizmu, ktoré umocnili dlhodobú úspešnú spoluprácu I. ortopedickej kliniky s Výskumným ústavom reumatických chorôb v Piešťanoch.

Podieľal sa na výchove mnohých poslucháčov LFUK a ako vedúci katedry ortopédie SZU sa staral o odborný postgraduálny rast ortopédov na Slovensku.

Bol čestným členom ortopedických spoločností: slovenskej, českej, poľskej, maďarskej, slovinskej a dopisujúcim členom rakúskej ortopedickej spoločnosti. Bol taktiež čestným členom slovenskej a maďarskej reumatologickej spoločnosti, členom ERASS (European Rheumatoid Arthritis Surgical Society), Euro Hip Society, WFH (World Federation of Haemophilia), IAG (International Association of Gerontology), ISL (International Society of Lymphology), EORS (European Orthopaedic Research Society) a vedúcim COV (Centrum pre ortopedické vedy) v Bratislave v spolupráci s ZOW Mnichov. Vykonaval funkciu zástupcu šéfredaktora časopisu Acta chirurgiae orthopaedicae et traumatologiae chechoslovaca a bol odborným redaktorom mnohých domácich aj zahraničných periodík.

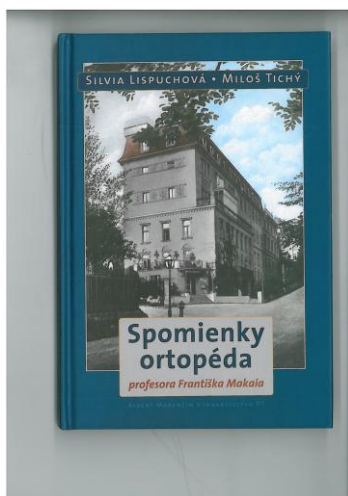
Profesor Makai za svoje odborné teoretické a praktické skúsenosti získal celý rad ocenení a vyznamenaní - bol nositeľom Zlatej plakety LFUK, Jesseniovej medaily SAV, Dérerovej medaily MZ SR, striebornej a zlatej medaily SLS, zlatej a bronzovej medaily UK, pamätnej medaily FN Olomouc, Hynkovej medaily LFUK, Štúrov rád I. stupňa. Ako ocenenie za vyše 40 ročnú

pedagogickú činnosť a spoluprácu slovenskej a maďarskej ortopedickej spoločnosti v roku 2003 obdržal Rad za zásluhy Maďarskej republiky s rytierskym krížom. Publikoval vyše 330 odborných a vedeckých publikácií, z toho takmer polovicu v zahraničí. Najcitovanejšie a najviac hodnotené práce sa týkajú lymfatického metastázovania nádorov osteoartikulárneho aparátu končatín.

Všetky výsledky svojej práce dosiahol profesor Makai príkladnou obetavosťou, zodpovednosťou, vytrvalosťou a ako aj sám uvádza vo svojej autobiografii, aj primeranou dávkou ctižiadostivosti, ale vždy s podmienkou, aby jeho konanie neublížilo a nebolo na úkor druhého. To bola jedna z dominantných črt profesora Makaia.

14. novembra minulého roku odišiel vzácny človek s neuhasiteľným smädom po poznaní, človek encyklopedický, všestranne vzdelaný a mimoriadne jazykovo nadaný. Tieto vlastnosti mu otvárali dvere nielen na domácich ale aj na najväčších zahraničných fórach.

*In.: Acta chirurgiae orthopaedicae et traumatologiae czechoslovaca
Ročník 76, č. 6/2009*



Lispuchová, Silvia – Tichý, Miloš
Spomienky ortopéda profesora Františka Makaia
Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, Bratislava 2003. 124 s.

Úryvok (str. 63)

Peripetie

Na doktorskej dizertačnej práci Lymfografia pri nádoroch končatín som začal robiť v roku 1973. Uplynulo desať rokov a stále som ju nemohol obhajovať. Napísal som dve verzie, začal som pracovať na tretej, no možnosť obhajoby bola stále v nedohľadne. Vedel som, kde je príčina. Doktorát mi držal náš drahý súdruh minister Matejčíek pätnásť rokov bez odôvodnenia. Hoci som mal tie najlepšie odporúčania, povedal, že docentúru ešte áno, ale doktorát nie! Najprv som bol mladý, potom neviem aký – proste, nešlo to. Nebol to len môj subjektívny dojem, že v obhajobe mi bránil práce profesor chirurgie a navyše minister zdravotníctva. Profesor Matejčíek bol určený ako jeden z posudzovateľov mojej práce. Najskôr uviedol argumenty. Že dizertant je mladý a nemá ešte za sebou ani habilitáciu. Po rokoch sa rozhodol vyložiť karty na stôl. Dekanovi LFUK napísal: „Po dvojnásobnom dôkladnom preštudovaní práce dospel som k názoru, že práca nespĺňa kritériá na prácu doktorskú a preto som menovanému prácu vrátil s tým, aby túto v klinickej, ale najmä v experimentálnej časti dopracoval“. Hlbšie vysvetlenie – prečo vlastne práca nespĺňa kritériá – neposkytol. Hlavným problémom nebolo prácu napísať a pri obhajobe dokázať jej autenticnosť, pôvodnosť a hodnotu, ale najmä prekonať byrokratické prekážky – bol som nestraník a veriaci. Bez súhlasu stranických orgánov nebolo možné doktorskú prácu nielen napísať, ale ani požiadať o jej napísanie, teda začať ju písať. Keďže som predpokladal, že na LFUK súhlas na napísanie a obhajobu nedostanem, použil som okľuku. Už v tom čase bola priaznivejšia situácia v Ústave pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave. Pomohol mi riaditeľ ústavu profesor Dieška, ale i ďalší, napr. generál Paškan, profesor Dlhoš a Makovický. Posudky na moju prácu boli kladné.

Profesor Prokop Málek, ktorý už v prvej fáze podporil moje úsilie o nej napísal: „Autor dokonale zvládol metódu lymfografie a vyťažil z nej maximum pre možnosti jej využitia v diagnostike

metastáz kostných nádorov do lymfatických uzlín .Metódu zaradil správne do komplexu ostatných vyšetrovacích metód. Tak sa mu podarilo systematickým nahromadením skúseností zostaviť cenný súbor pacientov, na ktorom získal rad pozoruhodných, niekedy až prioritných poznatkov. Práca prešla s úspechom medzinárodnou oponentúrou a zakotvila vo svetovom písomníctve ako základ pre ostatných autorov“.



*Na originálnom zoznamy v "Homonet" (1987)
XIII. Sympozium ESOA v Prahe v roku 1987 a prof. J. Břecková DSc*



Slávnosť ukončenie v rokoch 1990

Odborná kniha diétovej D.S. (1990)



Anotovaný výber zo slovenskej a českej odbornej tlače

Marta Weisssová, Slovenská lekárska knižnica

Kolumpeková, Alžběta: Knižovna Václava Havla – poslání a cíle

In.: Čtenář, 61, 2009. č. 10 s. 352

Knižnica Václava Havla je špecializovanou knižnicou, ktorá bola založená 26. júla 2004 v Prahe ako „*obecně prospěšná společnost (o. p. s.)*“. Myšlienka vzniku knižnice, ktorá poniesie odkaz Václava Havla vzišla od Dagmar Havlovej. Inspirovala sa tradíciou v USA, kde má každý štátnik končiaci svoj prezidentský mandát povinnosť založiť knižnicu, ktorá by mala byť svedectvom o jeho politickej činnosti a dobe v ktorej pôsobil. Poslaním knižnice je zhromažďovať, uchovávať a sprístupňovať tvorbu Václava Havla (www.vaclavhavel-knihovna.org)



Knižnica Václava Havla

Kunovský, Ivan: Logo vládne světu

In.: Čtenář, 62, 2010. č. 1 s. 3

Čo je logo, logotyp, ako sú rozdelené podľa ich tvarových štruktúr (značky obrazové, značky typografické, značky kombinované), aké by kvalitné logo malo byť, prečo by mali mať logo knižnice – na to všetko odpovedá tento príspevok.

Badošek, Radim: Typologie specifických čtenářů v knihovnách

In.: Čtenář, 62, 2010. č. 2 s. 66

Autor příspěvku udává typologii nejčastějších klientů, kteří sú problémoví, pretože majú možno nejakú osobnú zvláštnosť. Z uvedených typov vyberáme niekoľko: klient extrémne domestikovaný, klient hysterický, klient vyžadujúci zázraky, klient spáč, klient zlodej, klient sťažovateľ, klient špecialista, atď.

Šedivý, Marek: Marketing v knihovně ?

In.: Čtenář, 62, 2010. č. 3 s. 92

Čo je marketing ? Čo znamená public relations? Stretávame sa aj s pojmom fundraising. Tieto pojmy sa čoraz častejšie objavujú aj v práci knižníc. V neziskovej sfére, kde patria i knižnice nejde v prvej línii o finančné zisky, ale predovšetkým o napĺňanie ich poslania. Z celkovej stratégie knižnice sa odvíja stratégia marketingu, ktorá musí vychádzať z potrieb klientov. Klient je alfa a omega úspešnej ponuky služieb.

Jansová, Linda – Nič, Miloslav: Citování a citační praxe v digitálním prostředí

In.: ITlib, 13, 2009. č. 4 s.13

Tému citovanie a citačná prax v digitálnom prostredí možno považovať za veľmi aktuálnu. V příspěvku sa uvádza niekoľko poznámok týkajúcich sa vybraných tematických okruhov spojených s citovaním a jeho praktického uplatnenia v digitálnom prostredí. Príspevok si nekladie za cieľ komplexné spracovanie celej problematiky, jeho cieľom je skôr upozorniť na niekoľko čiastkových tém vzťahujúcich sa k danej problematike.

Doktorová, Andrea: NISPEZ predstavuje – SpringerLink

In.: ITlib, 14, 2010. č. 41 s.17

Sprístupňovanie elektronického informačného zdroja (ďalej EIZ) na platforme SpringerLink www.springerlink.com sa v rámci projektu NISPEZ realizuje na báze otvorenej národnej licencie. Reálne to znamená, že za úhradu, ktorú z grantových prostriedkov platí CVTI

SR, môže byť zriadený prístup pre tzv. akademické inštitúcie, t. j. knižnice financované z verejných zdrojov.

Weissová, Marta: Bulletin Slovenskej lekárskej knižnice jubuluje

In.: KNIŽNICA, 11, 2010. č. 1 s.36

V roku 2010 si SILK pripomenula 10. výročie vydávania bulletinu InfoMedLib, ktorého 1. číslo vyšlo v roku 2000 a bolo vlastne pokračovateľom bulletinu *Metodický informátor*, ktorému predchádzal *Informačný a metodický spravodajca pre sieť zdravotníckych knižníc na Slovensku* vydávaný od roku 1966.

Stasselová, Silvia: Stanovisko IFLA k autorským právam v digitálnom prostredí (preklad)

In.: KNIŽNICA, 11, 2010. č. 4 s.11

Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií (IFLA) je nevládna organizácia, ktorej úlohou je podporovať a koordinovať výskum a bádanie, šíriť informácie o všetkých aspektoch knižničnej práce. V medzinárodnej diskusii o autorskom práve IFLA zastupuje záujmy knižníc a ich používateľov. Vplýva na služby, ktoré poskytujú používateľom, i na podmienky, za ktorých môžu knižnice zabezpečiť prístup k materiálom chráneným autorským právom.

Havlová, Jaroslava: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV): aktuální stav

In.: KNIHOVNA, 20, 2009. č. 2 s.68

Česká terminologická databáza knihovnictva a informačnej vedy (TDKIV) vznikla v rokoch 2001 – 2002 v rámci projektu NK ČR, ktorý bol podporený grantom MK ČR. Je budovaná v Knižničnom inštitúte Národnej knižnice v Prahe. Užívateľia k nej majú prístup zo stránky knižnice www.nkp.cz

**KTD - Česká terminologická databáze
knihovnictví a informační vědy (TDKIV)**

JUBILEÁ PRACOVNÍKOV KNIŽNÍC

Pod'akovanie

Vedenie Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave a redakčná rada bulletinu InfoMedLib vyslovuje touto cestou poďakovanie za poskytovanie a rozvoj knižnično– informačných služieb pracovníčkam lekárskejších knižníc zdravotníckych zariadení, ktoré v tomto roku dovřšili významné pracovné a životné jubileá.

35 ročné pracovné jubileum

♣ **Janka Zimanová**

Lekárska knižnica Nemocnica s poliklinikou, Čadca

V lekárskej knižnici pracuje od roku 1975. Počas dlhoročného pôsobenia v knižnici získala cenné odborné poznatky, ktoré sa vždy snažila aplikovať pri poskytovaní knižnično – informačných služieb. Ťažiskom jej práce bola aktívna rešeršná činnosť. Aktívna práca s používateľmi sa každoročne prejavuje v dosiahnutí uspokojivých knižničných ukazovateľov.

30 ročné pracovné jubileum

♣ **Ružena Bagiová**

Lekárska knižnica Nemocnica s poliklinikou sv. Lukáša, Galanta

V lekárskej knižnici pracuje nepretržite od roku 1980. V súčasnosti pracuje v knižnici na polovičný pracovný úväzok, v rámci ktorého vykonáva komplexnú agendu knižnice vrátane poskytovania knižnično – informačných služieb, sprostredkovania rešerší. Pre lekárov mesačne vyhotovuje Obsahy slovenských a českých lekárskejších časopisov.

15 ročné pracovné jubileum

- ♣ **Mgr. Marie Sršňová**
Lekárska knižnica RÚVZ, Banská Bystrica

V roku 1995 nastúpila do Špecializovaného štátneho zdravotného ústavu dnes Regionálny úrad verejného zdravotníctva, (ďalej RÚVZ)), kde sa stala prvým profesionálnym knihovníkom novozaloženej odbornej knižnice. Od počiatku vyvinula veľké úsilie na zavedenie všetkých štandardných knižnično-informačných činností, využívanie moderných informačných technológií, rozvinutie komunikácie s používateľmi, sprístupnenie knižnice externým používateľom a medziknižničnej spolupráci na rôznych úrovniach. Okrem výkonu bežných knihovníckych činností sa podieľa na informačnom zabezpečení medzinárodných projektových úloh koordinovaných RÚVZ, činnosti štyroch hlavných odborníkov a niekoľkých národných referenčných centier na pôde RÚVZ. Od roku 1997 je členkou redakčnej rady bulletinu InfoMedLib (predtým Metodický informátor) vydávaného Slovenskou lekárskou knižnicou.

K významnému životnému jubileu srdečne blahoželáme:

- ♣ **Jarmile Putalovej**
Slovenská lekárska knižnica v Bratislave
- ♣ **Mgr. Márii Petrú**
Lekárska knižnica Fakultná nemocnica v Trenčíne
- ♣ **Mgr. Eve Hulínovej**
Slovenská lekárska knižnica v Bratislave
- ♣ **Margite Zemanovej**
Slovenská lekárska knižnica v Bratislave



PROJEKT BIBLIOHELP ANEB „LÉČBA KNIHOU“

Bc. Edita Vališová, redakce BiblioHelp

Nový webový portál BiblioHelp (www.bibliohelp.cz) je vytvořen za účelem zpřístupnění knižních titulů z oblasti **biblioterapie** neboli léčby knihou. Jedná se o strukturovanou databázi odborně doporučených knižních tipů, jejichž četba přináší úlevu, potěchu či porozumění v jakékoliv prožívané životní situaci. Čtenář a uživatel webu se může v knižní nabídce orientovat dle čtyř základních kategorií, nalezne zde oblasti typu 1) **Psychické problémy** (afektivní poruchy, fobie, strachy, sexuální poruchy, poruchy osobnosti, příjmu potravy atd.), 2) **Fyzické problémy** (tělesné a smyslové handicapy, kombinovaná postižení, genetická zatížení, civilizační choroby, nevléčitelné nemoci, ...) a 3) **Sociální problémy a životní situace** (partnerství, rodina, mezilidské vztahy, ideologie, závislosti, existenciální otázky, stáří, umírání apod.). Poslední, čtvrtá kategorie nazvaná **Terapeutická praxe** doplňuje předchozí tři skupiny o průřezová témata a oblasti, přináší knižní výběr z dalších expresivních terapií (např. arteterapie, muzikoterapie apod.) a též se dotýká duchovní (nábožensky laděné) péče. Z jejího charakteru vyplývá, že se obrací především na profesionály v oboru, na odborníky působící v široké škále pomáhajících profesí.

Aby portál nabízel to nejlepší a nejprospěšnější z každé jmenované oblasti, opírali se tvůrci projektu (studenti Kabinetu informačních studií a knihovnictví v Brně) při sestavování webového obsahu o **konzultace s odborníky**, u nichž se dalo předpokládat, že metodu biblioterapie ve své profesi mohou praktikovat. Portál svými knižními tipy tak obohatili psychologové, psychiatři, psychoterapeuti, sociální pracovníci, speciální pedagogové, duchovní a další. Osloveny

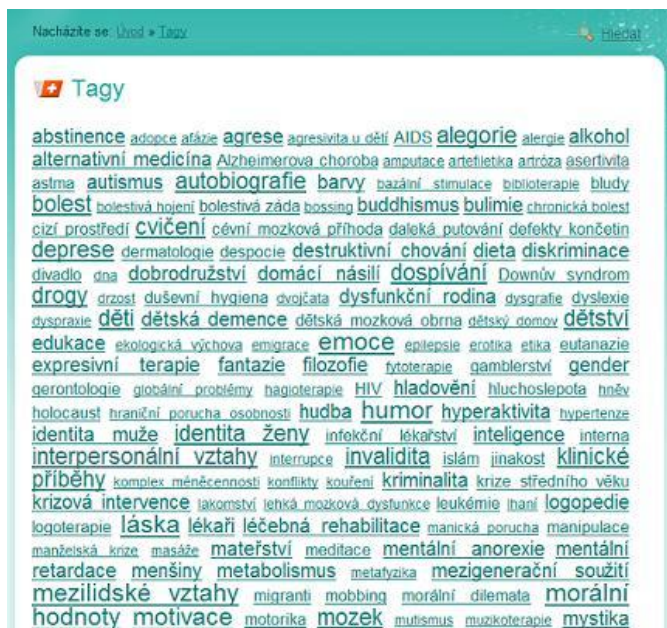
byly též profesní organizace typu psychiatrických léčeben a poraden, dětských domovů a léčeben, hospiců, věznic atd. Dále se z důvodu návaznosti projektu na knihovnickou praxi do konzultací zapojily i knihovny a na svůj názor byli nakonec dotázáni i samotní čtenáři. Celkový výčet zapojených odborníků naleznete zde: <http://www.bibliohelp.cz/rejstrik/odbornici>.

Výsledný knižní soubor zasahuje do všech **žánrových oblastí**. Na webu je zastoupena jak beletrie, tak literatura naučná a na své si mohou přijít i milovníci poezie. Konkrétně se jedná o pestrou škálu prozaických útvarů (romány, povídky, příběhy z klinické praxe apod.), dále o rozhovory, úvahy, deníkové zápisy, autobiografie a další. Zvědavé čtenáře mohou poučit poradenské a populárně-naučné publikace, příručky, monografie, eseje, studijní materiály atd. Vybraná díla z české a zahraniční poezie nabízí mj. i vhléd do tvorby handicapovaných autorů.

Úvodní stránka webu BiblioHelp

Knihy prezentované na webu jsou určeny široké veřejnosti pro **jakoukoliv věkovou kategorii čtenáře**, tedy pro děti, mládež, dospělé čtenáře i pro seniory. Horkou novinkou na webu je nová sekce knih **Pohádkoterapie** (<http://www.bibliohelp.cz/knihy/pohadkoterapie>). Terapeutická práce s pohádkou přináší dětem úlevu v jejich bolestech – ať už se jedná o rodinná či sourozenecká traumata, zakoušené strachy z nového nebo neznámého prostředí, zaužívané zlozvyky apod. Správně zvolená a s dítětem rozebraná pohádka se může stát vhodným řešením určitých životních situací dítěte. Při výběru té správné pohádky se lze orientovat též podle věku dítěte (rozdělení na předškolní věk, mladší a starší školní věk). Každá kniha z Pohádkoterapie obsahuje *kromě tematického zařazení a popisu* (doporučující text od odborníka či anotace včetně ukázky) i metodický návod, který čtenáře navádí, jak s knihou pracovat. Knihy zařazené do Pohádkoterapie se mohou stát pomocníky nejenom v rodině, ale lze využít i při metodické práci s dětmi jak ve školním zařízení, tak v knihovně v rámci knihovnických besed apod.

A nakonec ještě pár slov k **navigaci** a k **vyhledávání** na webu a v knižních záznamech. Kromě uvedených kategorií lze knihy vyhledávat z úvodní stránky přes takzvané Rychlé odkazy. Ty slouží k okamžitému filtrování titulů (např. dle věku, žánru, pohlaví, dostupnosti plného textu a dalších hledisek, které uživatel preferuje). Protože je každý záznam knihy opatřen mj. klíčovými slovy, další způsob hledání představují Štítky redakce, které umožňují vyhledávat pojmově. K dispozici jsou taktéž Štítky uživatelů, souhrn klíčových slov, které knihám přidávají zaregistrovaní uživatelé webu. U samotných záznamů knih najdete jak jejich zařazení a popis, tak i propojení na knihovní katalogy a elektronická knihkupectví. V případě zájmu o konkrétní titul čtenář snadno zjistí, ve které knihovně se daná kniha nachází či si ji může rovnou zakoupit (propojení s knihovními katalogy se realizuje pomocí Jednotné informační brány, vazba na e-shopy vede přes službu Heuréka). Součástí každého záznamu jsou odkazy na další knihy z databáze BiblioHelp, které by mohly čtenáře též zaujmout. Registrovaný uživatel může kromě přidávání klíčových slov knihy také komentovat či navrhnout redakci své vlastní tipy k vydání.



Štítky redakce: tagový mrak

Aktuální dění kolem projektu můžete sledovat v Aktualitách na webu (rubriky Akce, Knihy, Knihovny, Webové portály), anebo prostřednictvím webové prezentace na **Facebooku** (<http://www.facebook.com/Bibliohelp>) či nově i na **Twitteru** (<https://twitter.com/BiblioHelp>). Pokud vás projekt zaujal, neváhejte a napište nám – buď na redakční adresu <mailto:bibliohelp@gmail.com>, anebo přes webový formulář: <http://www.bibliohelp.cz/kontakt>. Rádi uvítáme všechny vaše dotazy, nápady, knižní i jiné typy ze světa knih i biblioterapie.

VZNIK KLUBU LEKÁRSKÝCH KNIŽNÍC PRI SKIP

V Českej republike s platnosťou od 17. júna 2009 vyvíja činnosť Klub lekárskech knižníc (*Klub lékařských knihoven*), ktorý je založený pri Svaze knihovníků a informačních pracovníků (*SKIP*). Hlavným cieľom činnosti Klubu lekárskech knižníc je podpora rozširovania profesionálnych zručností a kvality služieb v lekárskech knižniciach v náväznosti na medzinárodnú spoluprácu najmä v oblasti ďalšieho profesionálneho vzdelávania.

VALNÉ ZHROMAŽDENIE SKIP

Dňa 16. 6. 2010 sa uskutočnilo 7. valné zhromaždenie Svazu knihovníků a informačních pracovníků (*SKIP*) (Valná hromada *SKIP*) s odborným programom. Valné zhromaždenie bolo zvolané na deň 16. jún 2010 v Mestskej knižnici v Prahe pri príležitosti 20. výročia znovu založenia *SKIP* v roku 1990. Valné zhromaždenie *SKIP* bolo spojené s odborným programom, ktorý bol pripravený v spolupráci s Mestskou knižnicou v Prahe, Národnou knižnicou ČR a Národnou technickou knižnicou. V dňoch 14 - 15. 6. sa uskutočnila odborná konferencia v Mestskej knižnici v Prahe - *Digitalizace aneb Konec oslích uší* a 15.6. v Národnej technickej knižnici konferencia *Knihovny a rock'n'roll / Knihovny - média - komunikace*.



Na valnom zhromaždení bol predložený návrh Programového vyhlásenia 7. VZ SKIP 2010. V nasledovnom volebnom období sa aktivity SKIP zamerajú najmä na podporu realizácie Koncepcie rozvoja knižníc v Českej republike na roky 2011 – 2014, ktorej hlavné ciele budú zamerané v oblasti rozvoja hlavne na:

- vypracovanie stratégie SKIP na obdobie rokov 2010 – 2013
- obhajovanie a presadzovanie práva občanov na rovný a neobmedzený prístup k informáciám a kultúrnym hodnotám prostredníctvom knižníc
- podpora a propagácia čítania, rozvoj funkčnej a informačnej gramotnosti a iniciatívy knižníc v oblasti multikultúrnych aktivít
- prezentácia významných výsledkov a udalostí v odbore odbornej a laickej verejnosti, organizovanie mediálnych akcií k propagácii verejných knižničných a informačných služieb a hľadanie nových foriem práce s verejnosťou
- podpora účasti knižníc v projektoch spolufinancovaných zo zdrojov Európskej únie, prípadne z iných dotačných programov
- podpora úsilia knižníc v oblasti výstavby nových budov, resp. rekonštrukcie objektov tak, aby zodpovedali postaveniu moderných kultúrnych zariadení.

Do funkcie predsedu SKIP bol opätovne zvolený PhDr. Vít Richter.



Slovart G.T.G. – MEDCLUB

Vážená knihovnícka verejnosť,

dovoľte mi, aby som Vám v krátkosti predstavila nový projekt, vytvorený spoločnosťou Slovart G.T.G., Bratislava v spolupráci s vybranými zahraničnými vydavateľmi odborných medicínskych publikácií.

Myšlienkou vytvorenia stránky www.medclub.sk je podpora informácií o tituloch, ktoré patria k najvýznamnejším a najpopulárnejším na európskom trhu.

Cieľom je poskytnúť možnosť zabezpečenia zahraničnej medicínskej literatúry študentom, učiteľom, lekárom za veľmi špeciálnych podmienok, ktoré sú zahrnuté pod názvom MedClub Saver Program: 12% zľava z katalógových cien titulov, prepravné náklady zdarma, flexibilita dodávky a platieb a i.

Registrovat' sa môžu aj inštitúcie a využívať služby podrobne selektovanej databázy a zvýhodneného nákupu titulov (prepravné náklady zdarma, faktúra vystavená podľa zadaných fakturačných údajov a i.).

Portál www.medclub.sk, Vám poskytuje možnosť vyhľadať tituly podľa odborov, názvov, autorov, ISBN, vydavateľov. Ďalej je možné zoradenie alfabeticky, podľa cien a pod. Pri tituloch nájdete krátky opis, ako aj ďalšie ponúkané tituly, ktoré Vás môžu z daného odboru zaujímať. Registrovaný užívateľ má možnosť vkladať zaujímavé tituly do svojho „zoznamu želaní – wishlist-u“, pomenovať a zostaviť väčšie množstvo zoznamov a automaticky ich zaslať na mail svojho známeho, či kolegu, resp. ponechať si túto informáciu pre budúcu návštevu.

Stránka je v slovenskej a anglickej mutácii, pričom sa obidve jazykové verzie dajú ľahko prepínať v pravom hornom rohu.

Budeme potešení, keď si kliknete na www.medclub.sk, zaregistrujete sa (v pravom hornom rohu), pripojíte sa k užívateľom tohto portálu a sami posúdite a nájdete ďalšie výhody. Viacej informácii sa dozviete na uvedenej stránke.

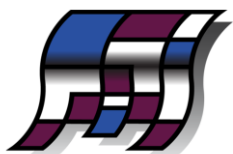
Uvítame, ak nás budete kontaktovať s akoukoľvek požiadavkou osobne, telefonicky i elektronicky. V prípade, že by ste sa chceli zapojiť do propagácie projektu, prosím stiahnite si plagát v pravom dolnom rohu v sekcii „Plagát na stiahnutie“.

Tešíme sa na aktívnu spoluprácu.

S pozdravom,

Ludmila Grossová
riaditeľka

grossova@slovar-tgtg.sk



SLOVART G.T.G. 

EXPORT - IMPORT

SLOVART G.T.G., s.r.o.

Krupinská 4

852 99 Bratislava

Tel: +421/2/63830 378, 63839 471-3, Fax: +421/2/63839 485

e-mail: jozef.gross@slovar-tgtg.sk, info@slovar-tgtg.sk

 **SLOVART G.T.G.**

Odborná literatúra z celého sveta



Hľadáte

MEDICÍNSKE TITULY

za najlepšie ceny ?

Ste **ŠTUDENT**

alebo

UČITEĽ ?



NAVŠTÍVTE a pripojte sa na

www.MEDCLUB.sk

a získajte množstvo výhod členstva :

- 12% zľava

na všetky medicínske knihy a časopisy

- poštovné zdarma

- ďalšie špeciálne ponuky s

MEDCLUB SAVER PROGRAMom

Slovart G.T.G. - tradícia a inovácie

TERMINOLOGICKÉ OKIENKO

P

☞ **počítačová sieť** (*en network*) – systém spracovania údajov s mnohonárodným diaľkovým prístupom, ktorý sa skladá z niekoľkých hlavných počítačov a terminálov, ktoré sú prepojené pomocou dátovej siete. Počítače sú v počítačovej sieti vzájomne prepojené a spolupracujú prostredníctvom diaľkového presunu dát (*E. Nedorostová*)

☞ **podnázov** (*en subtitle*) – údaj, ktorý dopĺňa, vysvetľuje bližšie určuje alebo rozvíja názov, prípadne ho charakterizuje z formálnej stránky, spresňuje jeho zameranie a určenie, informuje o okolnostiach jeho vzniku alebo periodicite vychádzania (*Z. Jurčacková*)

☞ **popisná jednotka** (*en unit of description*) – samostatný dokument, súbor dokumentov alebo časť dokumentu, ktoré sú objektom vstupného spracovania a vytvára sa z nich jeden záznam dokumentu (*Z. Jurčacková*)

☞ **popisný údaj** – slovo alebo viacslovný výraz, prípadne skupina znakov, ktoré v rámci identifikačnej funkcie záznamu reprezentujú informáciu prevzatú z dokumentu alebo informáciu o dokumente (→ → bibliografický údaj) (*Z. Jurčacková*)

☞ **poskytovateľ služieb internetu; internetový provider** (*en internet service provider, internet provider*) – firma alebo organizácia umožňujúca koncovým používateľom prístup k → internetu. Prístup sa môže realizovať pomocou → komutovanej alebo pevnej linky. Pri výbere firmy treba brať do úvahy nasledovné faktory: *spoľahlivosť siete, výkonnosť siete, bezpečnosť siete, obmedzenie siete, lokálne telefónne spojenie, služby a podpora zákazníkom* (*S. Makulová*)

☞ **potenciálny používateľ** (*en potential user*) – osoba, skupina osôb alebo inštitúcia, ktorá v súčasnosti z rôznych dôvodov nevyužíva knižnično – informačné systémy, služby, dokumenty ap., ale o ktorej

sa predpokladá, že by ich mohla, mala a prípadne v budúcnosti bude využívať (*M. Matthaeidesová*)

☞ **používateľ** (*en user*) – jednotlivec (individuálny používateľ), skupina ľudí (skupinový používateľ), systém (ako používateľ iného systému), ktorým sú informácie z rôznych informačných zdrojov určené a sprístupňované, ktorí ich prijímajú a využívajú na uspokojovanie svojich informačných potrieb a požiadaviek (*M. Matthaeidesová*)

☞ **predmetové heslo** (*en subject heading*) – jednoslovné alebo viaclovné formálne upravené vyjadrenie tematiky dokumentu. Predmetové heslá sú súpisným údajom pre lístkový predmetový katalóg a kartotéku i selekčným údajom pre online katalóg. Používajú sa na vyjadrenie výsledkov obsahovej analýzy dokumentu (*Z. Jurčacková*)

☞ **predmetový katalóg** – druh vecného katalógu, v ktorom sú záznamy dokumentov abecedne usporiadané podľa predmetových hesiel (*Z. Jurčacková*)

☞ **prenos informácií** (*en information transfer*) – pohyb informácií v čase a priestore prostredníctvom informačného kanálu od vysielateľa cez sprostredkovateľa k príjemcovi (→ → informačný proces) (*A. Čabrunová*)

☞ **prenosová rýchlosť** (*en baud rate*) – rýchlosť prenosu z dátového média na iné dátové médium – je mierou toho, koľkokrát za sekundu môže byť nejaký elektrický signál prepnutý z jedného stavu do druhého. Čím rýchlejšie sa môže prepnutie uskutočniť, tým väčšia je prenosová rýchlosť (*S. Makulová*)

☞ **prieskumová (rešeršná) stratégia** (*en retrieval strategy*) – termín možno chápať v širšom a užšom význame. – V *širšom význame* ide o zvolenie postupnosti krokov pri informačnom prieskume. Zvyčajne sa pritom zdôrazňuje najmä analýza informačnej požiadavky – t. j. výber selekčných prvkov, výber bázy dát, kombinácia selekčných prvkov a samotný prieskum. V *užšom zmysle* sa pod prieskumovou stratégiou chápe aplikácia konkrétneho modelu informačného prieskumu z hľadiska dotazovacieho jazyka. Dôraz sa kladie na samotný mechanizmus vyhľadávania (*J. Steinerová*)

☞ **prieskumová efektívnosť** (en retrieval effectiveness) – schopnosť prieskumového informačného systému uspokojiť informačné potreby používateľa. Kvantitatívne miery prieskumovej efektívnosti zahŕňajú odozvy, presnosť, odpad a i. Metódy určenia efektívnosti sú subjektívne, ak relevanciu vyhľadávaných informácií posudzuje používateľ (*J. Steinerová*)

☞ **prieskumová interakcia** (en retrieval interaction) – teória informačného prieskumu dokazuje, že základom prieskumového procesu je interakcia, t. j. vzájomné pôsobenie rôznych zložiek a prvkov informačného prieskumového systému. Pre používateľa nie je vždy celkom jednoduché vyjadriť svoju informačnú potrebu úplne a presne. Preto sa v informačnom prieskume výskumy zamerali na spracovanie prirodzenej neurčitosti používateľovej požiadavky.

(Výklad termínov je skrátený)

Spracované podľa publikácie: Katuščák, Dušan: Informačná výchova: terminologický a výkladový slovník odbor knižničná a informačná veda /Dušan Katuščák, Marta Matthaidesová, Marta Nováková ...[et al.]. – Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998. 375 s. (Terminologický a výkladový slovník; zv. 6) ISBN 80-08-02818-1: Sk 266.00 100/99 KDI BAA006 ISSN 1335 – 3403

InfoMedLib

Redakčná rada:

Bulletín Slovenskej lekárskej knižnice

Mgr. Zuzana Onderová, PhDr. Míriam
Pekníková, Mgr. Marie Sršňová, , Ing. Irina
Fialková, Marta Weissová

Ročník	11
Číslo	1
Zodpovedný redaktor	PhDr. Marta Žilová
Výkonný redaktor	Marta Weissová
Fotografie	RNDr. Mária Kreková Mgr. Eva Takáčová PhDr. Marta Žilová
Vydalo	NCZI - Slovenská lekárska knižnica
Miesto vydania	Bratislava
Rok vydania	2010
Počet strán	67
Náklad	140 exemplárov

ISSN 1335-5759

Publikácia neprešla jazykovou úpravou